

Apare de trei ori în săptămână: mercuri-a
vineri-a și duminică; în săptămânile cu
sărbători înseamnă numai de două ori.

Pretul pentru monarhia:
pe un an . . . 10 fl. — cr. v. a;
„ diumetate de an . . . 5 „ „ „ „
„ unu patrariu . . . 2 „ 50 „ „ „
Pentru Roma și străinătate:
pe an . . . 30 franci;
„ diumetate de an . . . 15 „

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la și prin
correspondenți ai noștri, la toate poștele, și
de a dreptului la Redacțiune, Stationsgasse
Nr. 1. unde sunt a se adresa toate câte
privescu foia. Cele nefrancate nu se pri-
mescu, cele anonime nu se publica.

Pentru anu și alte comunicațiuni de
caracteru privat, se raspunde câte 6 cr. de
linie; repetirile se facu cu pretiu scadutu.
Tassa erariale de 30 cr. v. a., pentru
odatu, se anticipu.

Budapesta, în 12/24 februarie 1876.

În momentul când scriem acestea, la
ora de mediu, ne aflăm în mare pericol de
apa. Dunarea de două zile crește repede și
deja a ajuns o naltine, cum n'a mai avut-o
de 38 de ani. Pârțile ce jacu mai afund, în
Budapesta și prin prejur, se afla inundate; er
din susu de pre Dunare, mai vertosu de la
Comarom, Strigau și Sobu etc. sosescu totu
sciri neliniscitorie. În urbea și chiar
fortarețele Comaromului apă a petrunsu
juru în prejur și pon'a în centru. În diosu pre
Dunare, pona spre Neoplanta, ghiati'a inca nu
se misca; aici la noi insa ea d'asta nopte se
scurge repede. Facia de acestu perichu, auto-
ritățile publice și pona și reuniunile private,
desvôlta cea mai mare activitate pentru
preintempnarea calamității, pentru salvarea de
avere și de viața a cetățienilor amenințati.

De diosu de la Rusiava ni se depesidia
că ghiati'a Casanului, adeva a strimtorilor a
decursu și Dunarea este libera, pre carea deci
navigatiunea va incepe curad.

Budapesta, în 24 februarie n. 1876.

Scirile din Oriente di de di ni aduc
o lumina mai pestrită, mai bengalica despre
cele ce s'au petrecutu și se petrecu acolo prin
maestri'a diplomatiei celei mari.

Mai de unadi publicaramu, dupa desco-
peririle asiă dicendu oficiose ale lui „P. Ll.“,
cum diplomati'a și mai vertosu diplomati'a lui
Andrássy și Bismarck silira pre Sulta-
nulu a primt propunerile lor de reforme;
acuma aceeași persôna de autoritate din Con-
stantinopole reporta în aceeași foia, n rulu de
marti ser'a, că lumea se se ferésca a crede,
cumca acea primire, și peste totu promisiu-
nile de reforme din partea Sultanului ar fi
seriose. Tote sunt prefaceri și
mintiuni de nevoia!

Apoi deca diplomatii vorbescu asiă, ce o
se dica bietele popora?! —

În Francia rezultatulu alegerilor
fece pre potericul vice-presedinte alu gu-
vernului, dlu Buffet, — carele desi a candi-
datu în celu mai securu cercu din tiéra, totusi
cadiu și la acésta ocaziune, — a-si dá demis-
siunea, pre carea Mac-Mahon numai dupa
lunga resistentia o primt. Acum se astépta
unu ministeriu curatu republicanu cu Du-
faure în frunte. —

În Viena, la Senatul imperiale, în
decursulu săptămânii acesteia se astépta
positivmente respingerea conventiunii vamali
și comerciali cu Roma și a. — Ar fi intr'a-
deveru lucru classicu! —

La situatiune.

Budapesta în 27 februarie n. 1876.

Ca unu curinte de ventu subtire și
sineratoriu prin crepaturele sferelor mai
nalte secrete — ni strebate la urechi
curios'a fama, cumca dlu Colomanu
Tisza și cu ai sei voinicosi cameradi
s'ar fi saturatu de domnia și bucurosu
s'ar retrage pre bancele opozitiunii, ce le

parasira acú unu anu și la cari avisă de
curendu în Dieta Marele reconstituitoriu
alu statului magiaru și sfarimatoriu alu
opozitiunii nationalităților, dar că nu
i se ierta nici dintr'o parte, adeva
nici de susu, nici de prin pre-
juru, nici chiar de diosu!

Poterniculu atletu, increditu tare în
valorea sa straordenaria, s'a îngagiatu la
lucruri forte mari, și a pornitu pre o
cale forte periculosa. Lucrurile, la cari
s'a îngagiatu este departe d'a le fi
ajunsu, ma chiar nici speranti'a nu pre
se aréta, că le va ajunge candu va spre
binecurentarea tierii și a natiunii ma-
giare; dar calea și manier'a sa a
compromisu ambele reu, multu
mai reu de câtu ce le-au sciutu compro-
mite, în 9 ani de zile, guverniele pre-
merse. Si asiăacuma amicu și inamicu
striga lui Tisza și partitei sale: „Stati
pon'la capetu; deca prin cri-
tica și promisiunile și inga-
giamentele nostre ne-atitrasu
în marciu anu, și noi
și urmati a ve realiză pla-
nurile intieleptiunii și ener-
giei vóstre! Stati se vedemu,
că ce vi ajunge fanfaronada!“

Dlu Tisza și cu ai sei se se fie
îngagiatu, că ei cu autoritatea lor voru
regulá, — intru folosulu Monar-
chiei, — afacerile comuni cu Cislai-
tania, anume vamele, comerciulu,
banca poterea armata, și apoi
voru discipliná prin noue legi tier'a un-
gresca, că se taca și se platésca,
magarii de frica nationalităților și a
neamtiului naibei, er nationalitățile de frica
magiarului și a neamtiului naibei!!

Unde pre acésta cale am ajunsu
pana astadi de unu anu de zile, ni spunu
pre fie-care di foile magiare — nu numai
cele opozitionali, ci forte de multe ori
chiar și câte un'a guvernamentale.

Éta cum suspina buna ora în pri-
mulu seu Budapesta „K, Népe“ de mar-
ti-a trecuta:

„O temere infioratoria ni stringe anim'a
totu mai multu, candu aruncamu privirile în
jurulu nostru, candu tienemu revista asup'a
situatiunii și cercustantiilor.“

„D'o parte necasuri totu crescende,
confusiune, miseria strigatoria în gur'a mare,
— d'alta parte nepasare stérpa, apathia in-
fricosiata; acestea sunt cari predomnescu
vocea publica, er la acei'a, cari au primitu
asup'a-si rol'a medicului vindicatoriu, nu ob-
servam de câtu ne-activitate și nepo-
tintia.“

Relele, periclele crescú și se im-
multiescu, er cei de la potere se multiu-
mescu a-si petrece și a odihni în consciin-

ti'a domniei, casi candu ar cugetá: „dupa
noi potopulu!“

Dispositiunea publicului devine totu
mai aminentiatoria, — agitatiunea și
reactiunea mergu mana în mana, ambele
în contra stepanirii; deca se ivescu pre-
semnele furtunei, preparati-
vele pentru o catastrofa; dar
cei de la potere nu vedu nemic'a!

„Deja chiar prin colonele acelu
organe, ce de curendu vestiau, pline de incre-
dere, mantuitori'a politica a celor mai noue
directiuni și glori'a barbatiloru ce s'au redi-
catu de asup'a, deca prin ele isbucnescu vaietele
desperate de diosu de la tiéra.“

„În P. Napló chiar cetimu despre cum-
plitile esecutiuni ale seracimei; totu în coló-
nele acelu'a despre aceea că: nu-e câscigu, nu
e credetu în tiéra; că poporul de la tiéra se
prepedesce, proletariatul din di în di se
sporesce!“

„Si guvernulu cu cerbicia totu tiens
mortisiu la sistem'a, prin carea tier'a a ajunsu
în acésta dogă!...“

„Apoi la frontariile nostre, despre
mediadi și resaritu, turburarea spiretelor
cresce din ce în ce, și cine ar poté se scie,
că topindu-se ne'u, lavin'a învârtu va
câtu va pusti!“

„În facia cu strigoiulu ce-si redica
pulu din miseri'a de acasa, ni se redica alu
strigoiu, nu mai pucinu infricasiatu, la fru-
tariile tierii, și oro ce o se se aléga de noi
între astfelu de imprejurari, deca am mai fi
aruncati în incurcature europene!“

Da; diu, ast'a este, la care de diece
ani pururia am reflectatu noi pre domni
magiari de la potere. —

Budapesta, în 24 februarie n. 1876.

Sciti dvóstra fratiloru, că de ce
ómenii de rondu, pona și selbatecii,
chiar casi locuitorii tierelor și cetătilor
culte și civilizate, se infiora și alarmedia
și misca spre ajutoriu, candu vedu séu
audu despre vr'o calamitate și nefericire a
vre-unuia séu a mai multor co-ómenii ai
loru, chiar și deca acesti'a li-ar fi câtu de
straini și neconosciuti, — dar sciti că ce
este, de unde vine acésta?

En se vi-o spunemu:

Este si vine de acolo, căci în
ómenii de rondu, la momentu candu vedu
pre unu co-omu în necasu și nefericire, se
destépta sentiulu și cugetulu, pre care lu-
nunu de compatiune, și carele
poropriamente se cuprinde în representa-
tiunea séu intipuirea, că si loru séu
celoru de aprópe și iubiti ai
loru li s'ar poté intemplá ase-
menea, și că câtu de bineliar
cadé, deca în asemenea casu
co-ómenii loru, măcar câtu de
straini, li-ar sarí intr' aju-
toriu!

Apoi vedeti, acestu naturale, logicu,

demnu si chiar sublimu semtin si cugetu alu ómeniloru de rondu, cei de la pótere, din fruntea societátii civili, par' cà astadi nu-lu mai au! —

Numai asiá ni scimu noi splicá procederea atátu de órba si chiar cinica a domniloru magiari de la pótere facia de multimea poporului incarcatu de nevoi, si descilnitu facia de popórele nema-giare, in punctulu dreptului loru de cultura, desvoltare, viétia publica nationale!

Trebue sè stámu incremeniti, canduli audimu argumentele, prin cari ei si-justifica mesurile despotece, in contra mintii sí animei drepte, mesuri cari, déca altu-cineva, — prin ori-ce combinatiuni si gratia de susu s'ar aflá la pótere, — dupa aceea si logica si spre acelasi scopu din cuventu in cuventu le-ar poté decretá si essecutá in contra loru, ei de buna séma atunci s'ar tiené indreptatiti si chiar oblegati ca ómeni de omenia, a strigá si si complotá, precum strigara si complotara de la 1849 si pon' la 1867 prin tóta lumea in contra Austriei si Imperatoriului si Dinastiei ei, ca in contra unui elementu, principiu, periclu dusmanosu umanitatei!

Acestea ni le aducu a mente, aceste cugete si sentie, destepa intru noi — dóne incidintie ce avura locu, resp. esperintie ce faceramu de nou, ieri si alalta-ieri, din ~~partea domniloru magiari si~~ nostri din fruntea tierii.

Mai antaiu, ni siedinti'a de alta-ieri a Casei representative, dlu Min. de justitia Perczel Béla dede respunsu la inter-pelatiunea lui E. Trauschenfels, pentru calcarea legii de nationalitate prin dispositiuni arbitrare ale unoru presiedinti de tribunalie, a nume a acelui din Brasiovu, prin cari in tóte causele aperate de advocati, se opri intrebuintiarea oricárei altei limbe, afara de cea magiara.

Dlu Ministru nu negá calca-rea apriga a legii, nu càci nu po-tea acést'a, dar cu atátu mai pucinu promise restituirca vatematului dreptu legale, ci mi-ti-se puse a agitá cu inversiunare in contra unoru pretinse abusuri si dus-manii din partea Sassiloru; apoi pre teme-iulu acest'a, cu fr nte de feru nu numai denegá ori-ce satisfactiune, ci in aplausulu turmei de mameluci insinuá aducerea câtu mai curendu a unui proiectu de lege pen-tru nóu'a regulare a dreptului de limba la judetie, adeca: pentru stergerea dreptului de pona acuma alu nationalitátiloru!

Domnii magiari sciu, cà noi n'am pusu nici unu temei pre legea loru pentru nationalitáti, pre carea din capulu locului si pona astadi, in tóte ponturile ei am ved-iut'o calcata in picióra de densii si de organele loru: totusi cinismulu loru de astadi, ce-lu manifesta in publicu facia de acea lege, prin carea in gur'a mare se lau-dau, cà au acordatu natiuniloru nemagiare drepturi nationali cum nu se mai afla in alta tíer'a poliglota, — acestu cinismu

trece peste tóte marginile pessimismului nostru!

En socotésca-se unu picutiú domnii magiari, cà ce judecata ar. pronuncia ei, de ce feliu de esprisiuni s'ar folosi ei facia de unu guvern, o legelatiune, o pótere, o natiune, carea facia de ei astfeliu si-ar tiené promisiunile date si legile votate! —

Celalaltu incidente, reu batatoriu la ochi, este urmatoriulu.

In siedinti'a de ieri a Camerei dlu Ministru-presiedinte presentá unu proiectu de lege pentru regularea Fundului Regiu din Transilvania. Se 'ntielege cà si asta regulare are sè merga pre dung'a indatenata astadi la „liberalii“ nostri. Dar nu acést'a este ceea-ce bate la ochi reu, ci cà s'a pusu pre d'o parte naltulu guvern, pre d'alt'a diaristic'a sa a motivá mesur'a; apoi ast'a o facu intr' unu modu, in câtu trebue si sè ne indigne, si sè ni fie mila de ei!

Mi-ti-se insira la abusuri si pecate din partea sassiloru, mi-ti-se condamna privilegiulu, egoismulu si particularismulu la acei'a, mi-ti-se cauta si compatimescu bietii romani de sub jugulu sassiloru, in câtu vrendu-nevrendu trebue sè cugetámu si sè eschiamámu: d' apoi cà ale vóstre privilegie nationali, abusuri, apesári si nedreptáti dora sunt pre de diece ori mai mari, domniloru, si voi acelea nu le reconósceti, voi pentru acelea nici nu ve temeti de Ddieu, nici nu ve spíti de lume si umani-tate!

Cine ar luá, astadi buna óra, inver-siunatele isbucniri din „P. Napló“ in contra sassiloru si abusurilor loru din trecutu, si in locu de sassi si de fundulu-regiu ar pune „magiari“ si Ungaria,“ ar vedé naintea sa cea mai fidele icóna a politiceii chiar celei mai moderne a domniloru stepanitori ai nostri!

Noi ferésca Ddieu, ca sè aperámu abusurile si privilegiile fratiloru sassi, prin cari ne-au nedreptatitu pona acuma; dar atát'a totu nu potemu negá, cà: déca astadi in Transilvania se mai afla unde-va la Romani unu picutiú de prosperare materiale si spirituale, apoi ea este nu-mai pre Fundulu Regiu, acolo unde sassii au stepanitu, pre candu prin comitatele de sub stepanirea eschisiva a domniloru magiari nu affi de câtu vai si a maru!

Scimu noi, si precepemu pré bine, cà pre Romanii de pe Fundulu Regiu ii doru si astadi nedreptátile suferite; insa aceea nu ne póte orbí, d'a nu reconóscé marele adevéru, cà astadi nu suferintiele din partea Sassimeii sunt, cari ne amenintia cu perire.

Dar domnii nostri asiá se vede, cà — ne avendu sentiu si cugetu pentru noi — credu ér a ne imbetá cu apa!

Tare se insiela . . .

Budapesta, in 23 fauru,

Serbii in Neoplanta facu pregatiri mari, de a serbá cu solenitate a cincidiecea di a naserii lui Svetozaru Mileticiu, carea cade in

aprilu pre la Sanu-Georgiu. Domnii dela pótere, sciindu cà tóte meritele lui Mileticiu se cu-prindu in combaterea loru de 10 ani incóci, firesce intru interesulu si onórea natiunei serbe, tare se necagescu, precandu Serbii, nepasati de necasulu contrariloru loru, considera de una detorintia sacra a loru, a reconóscé si oca-sionalminte a serhá cu pompa bravur'a filoru loru, luptatori pentru essistintia si cultura si drepturi nationali. Astfeliu de serbatori dove-descu consciintia, caracteru, pótere de viétia nationale — la magiari casi la serbi si ori la care altu poporu. De aceea noi utámu: *Bravo, frati Serbi!* —

Apucature machiavelistice.

Este caracteristicu pentru timpulu in care traimu, si de aceea, desi séu tocmai pen-tru cà suntemu cahiarificati asupra absurditáti lucrului, luámu si noi cunosciintia despre ur-matóriele nescociri domnesci din dilele tre-cute. —

De vr'o 10 dile adeca, foile domniloru dela pótere, in choru incepura a strigá si a denuncia lumii, cà printre poporulu ser-bescu din pártile de diosu, din Banatu si Baciú si Sirmiu, dar mai vertosu in fost'a granitia militare, caletorescu agenti — Ddieu mai scie, de ai lui Mileticiu séu din Serbia, cari indémna si acitia si prepara astfeliu pe serbi pentru o rescóla, si anume mai antaiu pentru alergarea intr'ajutoriu serbiloru din Turcia, ca sè scape de jugulu turcu, promiendu apoi, cà se vor intórce cu totii ca sè scape pe cesti din cóci din jugulu magiaru!

Se citara apoi proclamatiuni in acestu intielesu, ba se amenti despre medalie, ce s'ar fi impartindu intre poporu cu inscriptiunea: „In armati-ve Serbiloru pentru lupta. Diosu cu magiarii!“ Totu d'o data insa acelesi foi ale domniloru diceau, cà pre langa tóta staruinti'a organeloru loru, n'au fost cu potin-tia a pune man'a nici pre o atare proclamatiune si nici pre o medalia.

Si noi atunci, candu cetiramu aceste, pe data am sciutu si am disu: *mintiune góle; mintiune domnesci; mintiune numai bune d'a dovedi cugetulu celu reu, consciintia cea tremuranda a peccatosiloru!* — Si astadi tóta lumea scia, cà intr'adeveru au fost *mintiune!* Er scopulu? — Probabilmente ca sè póta scu-sá mesurile despotece ce au sè iée domnii no-stri diosu la Dunare, facia de eventualitáti-le din Oriente, chiar precum fecera acú 10 sep-temane, candu strigara alarmu in contra lui Doda si a agitatiuniloru nationali din cottulu Severinului, pentru de a-si justificá tramiterea de comissariu cu pótere discretionaria la Caran-sebesiu.

Oh, omenii acestia sunt din scol'a lui Met-ternich si Bach! . . .

Blasiu, 19 febr. 1876.

(*Facia de abusu si essactiuni grele ale celoru de diosu, tabl'a regésca din M. Osior-heiu a implenitu unu lucru intr'adeveru dreptu si salutaru, care merita a fi notatu.*) Este sciutu, càta calamitate a adusu art. XXXI din 1868, sunatoriu despre stergerea legiloru de usura, asupra capului si averei omeniloru cre-duli si usiori de mente, si mai vertosu asupra poporului din acést'a tíera, fora diferintia de nationalitate.

Insu-mi sciu casuri, ce au obvenitu in-aintea jadecatorfei de aici, pentru ducerea in deplinire a esecutiunei, — casuri intr'adeveru infioratorie.

Anumitu: una compania de evrei din Ce-tatea-de-balta, cumparandu la olalta, cam inain-te de 3 ani, cucuruзу mai multu, mare parte — de nu me insielu — chiar in piati'a de aici. Acelu cucuruзу l'au impartitu pre asteptate la multime de omeni din poporu de prin satele vecine, firesce cu pretiu esageratu, pre langa obligatiuni scóse câte dela mai multi insi in un'a, in cari detorasii au fost stilisati de a fi: legati

solido, — despre care două cuventiele poporului nici după atâtea patianie nu se mai înveția a portă frica! — deobligati a plăți prețului la unu terminu anumitu, câtu la tómnă, la locuinț'a creditorilor în Cetatea-de-balta, — supusi competenției judetului de cercu din D. sanu-Martinu, și de a plăti interusuriu de câte 5 cr. după 1 fl. v. a. nu dicu de securu, pre di ori pre septemana, deca n'ar plăti la terminu.

Destulu că mare, dora cea mai mare parte, de nu cumva chiar toti din detorasi, conformu nepasării îndatinatē la poporu, nu și-a plătitu detori'a la terminu; a urmatu inactionarea loru la judetiulu din D. Sanu-Martinu, citarea loru acolo în nisce timpuri și drumuri rele, ne-infacișarea loru după datena, convincarea loru în capitalu, spese și interusuriu, în urm'a convincării solidarie firesce ordenarea essecutiunei, rechisițiunea judetului de aici pentru realizare și asiă esmiterea essecutorului.

Apoi se vedi la prepadiri de averi! Unii pentru câte 2—3 ferdele de cucuruзу, mare parte pentru detoriile altora, respite pre langa intrevenirea inca și a evreiloru creditoru — era în spese și socotirea de competenție essecutoriali, ce a-si fi curiosu a-le cercetă cu de-amenuntulu, — căci mai vertosu despre essecutorele de aici teribili plansori se audu, cumca adeca trasurile ce le face ar trece preste tóta intipuirea și suferibilitatea! dar firesce, omenii neînvețiați nu pot și nu știu se caute în calculele lui, de una parte pentru că judele cercuale, care după lege și regulamentu (art. LI. 1871. §. 18; ordinatiunea ministrului ung. de justitia din 29 ian. 1872. nr. 3564, §. 28.) este constituitu de organu controlatoriu alu essecutorului, se vede a-i fi pré adictu, nu se scia, pentru calitățile eminenti ale aceluia, precum sunt: că — nu este în stare a stilisă și deserte legibile nici trei siruri; — că, precum se aude, în Reginulu sassescu séu în Mercuria a două dia a și fost alungatu diu postulu de essecutore de dare, pentru ore-ce 50 fl. de cari nu i s'a parutu respectivului perceptore; — că dintre asiă numitii cocostirci, adeca comisiunile localisatorie a cărtilor funduarie inca a fost eliminatu ca netrebnicu; — că precum spunu fostii colegi ai lui, și supusii socrului seu, ca fost comisariu de localisare în Balcaciu, sub scutul aceluia, fora nici unu titlu de dreptu a comisii deosebite essecutiuni și în comun'a Stona, sub nume că ve pane elu și prin socrulu seu pamenturile unoru și altora într'unu modu și altulu în cartea funduaria, — ori dóra în fine pentru afabilitatea nevetei aceluia carea se fie batutu la ochi în balulu trecut, — destulu că judele se vede a-i fi pré adictu și surdu la plansorile ce s'ar redică contra essecutiuniloru ori câtu de esagerate ale dlui essecutore!

De alta parte apoi cum se amble bietii omeni, în puterea unei legi și unei instructiuni necomplete, precum sunt cele mai 'susu citate, se amble dicu a-si face plansorile pre la tribunalulu din Aiudu ca foru disciplinare (§. 20, art. LI. 1871; §. 30, art. VIII. 1871.) și apoi acolo, în întielesulu §§-loru 39—59 din art. mai în urma citatu, se traga procesu formale, dar inca câtu de ostentoriu și sumptuos în contra essecutorului care i-a tassatu! Cum se pôte acést'a?! Este o adeverata satira a ori-ce concepiune de stare regulata!

Deci o pôte duce liberu; căci este privilegiatu și scutitu; nu i-se va intemplă nemic'a; căci deca judele este alu lui, ori — alu ei, ori alu ambiloru: atunci nu-e putere care se-i puna frêne; pentru că dreptulu inspectiunele maiestaticu provedintu în §. 5 din art. VIII. 1871, inca este limitatu de §-ulu 37—58 din acela-si articlu, și apoi precum dice ungurulu, „kinek Krisztus barátja, könnyen udvezül,“ — essecutorele este mare unguru, precandu cei-ce ar avé a se plange, sunt miseri romani.

Nu e deci mirare, că pana-ce calamitatea generale apasa colosalu asupra mai a totu

omulu în diu'a de astadi, pana ce omenii sciintifici betrani, cu vietia parsimoniala, cu economisare pré severa, desi în officia mai inalte, cu calificatiuni, pentru castigarea carora s'a recerutu labore mai multa de un'a diumetate de vietia, facia de greutățile timpului presente abia sustau ca frundi'a pre apa: acestu omu, essecutore alu nostru, unu flacau abia ajunsé aci în primavér'a trecuta, dóra inca și cu hainutiile de pre elu și despre nevêsta-sa cumperate pre creditu, dar mi-a și inceputu a tiené aici casa mare, a-si dice cu band'a pre la prandiuri și cine, a dá la soareuri, și a amblă însusi pre la petreeri în celea mai bogate case unguresci, armenesci și eoreesci, a jocă pre prim'a partia prin baluri, în câtu numai ti-stă mentea candu te uiti la elu!

Pentru aceea am disu, că a-si fi curiosu a-i cercetă socotele essecutoriali, cumca în câtu convinu acelea cu tarifa emisa de presidintele tribunalului reg. din Aiudu sub 10 nov. 1875, și sub 3 sept. precedente la nr. 25,327 aprobata și de ministeriulu justitiei, inși în dar, căci — nu este putere, pentru că puterea este la „Laji te!“

Unu altu essecutore cu numele Orbok, care a fostu mai nainte dispusu aici, a fugitu și si-a lasatu officiu acestu fromosu, pentru că — precumu se aude, ori ce facea, tóte i-le dificultă și nu le află de bune judele cercuale, și apoi s'a fostu ingrozitu și elu de plansetele mai vertosu ale acelora, pre carii trebuia se-i belésca formalu pre sém'a evreiloru din Cetatea-de-balta, pentru pucinu cucuruзу, cu mari sume mai vertosu de interusuriu; pentru că, numai 5 cr. după florinu pre septemana, este 260%, adeca în locu de 1 fl. capitalu într'unu anu 3 fl 60 cr, apoi spese procesuali și de essecutiune, ca accidentii de celea, de cari sughitia omulu!

Si acumu se trecu la obiectu.

Venindu-mi adi din intemplare în manami una espiditiuno a judetului cercuale de aici, am aflatu din aceea, că acea ar fi cumenecarea sententiei din 12 nov. 1875, nr. 8712 a Tablei regesci dela M. Osiorheiu, adusa asupr'a sententiei judetului cerc. de aici din aug. 13, 1875, nr. 1995, asupra actiunei unu omu bogatu de aici, contra catorva inși din *Cergaulu-micu*, care a fostu apelat'o bietii incti, precum mi s'a spusu, numai simplumente cu cuventulu, și care sentintia de prim'a instantia ii-a fostu convinctu — era pre bas'a unei obligatiuni cu 5 cr. la flor. pre septemana de nu voru plăti la terminu, — în capulu baniloru, în spesele procesundi, și în platirea interusuriului obligatu.

Si ce dice inclit'a Tabla regésca dela M. Osiorheiu în sententia sa?

Dice că: Sententia de I. instantia, în privinti'a capitalului și a speselor, ca și altucum ne-apelata în aceste puncte, se apróba; dar în privinti'a partii ei ce dispune despre interusuri: se stramuta într'acol'o, că inctii după capitalulu detoritu de ei suntu detori a plăti dela terminulu pusu pentru platire, numai interusuriulu de 6%, și motivéza despusetiunea sa astufeliu:

„Dupa cum dovedesce obligatiunea, interusuriulu de 5 cr. platindi pre septemana după totu floronulu, fiindu obligatu numai ca interusuriu de intardiere, — obligatiunea în întielesulu Art. XXXI. 1868, nu pôte fi considerata de atare, pre bas'a carei ar poté se-se adjucece acestu interusuriu mare.

„Interusuriulu de intardiere basandu-se pre lege și nu pre invoierea partiloru: inctii în întielesulu §-lui 2 din Art. de lege citatu, au potutu fi obligati prin sententia la platirea numai a interusuriului de 6%, — în întielesulu acestui Art. mai mare interusuriu de câtu celu legalu pôte fi adjucecatu numai în acelu casu, candu se stipuléza ca interusuriu curentu numai pana la decurgerea terminului și numai ca regulatu dela diu'a dărei de imprumutu, și independente de alte conditiuni. —

„În casulu presentu ne fiindu stipulatu pana la terminulu de platire nici câtu interu-

suriu, nici vorba n'a potutu fi despre adjudecarea unu interusuriu mai mare de câtu celu legalu.“

Salutu cu satisfactiune acésta enuciare principiale, si urezu ca se tréca acésta cestiune și prin curia regésca ca judetiulu supremu, ca se devina enuciatu regulatoriu principiale, care ar fi forte de doritu ca adausu cătra art. XXXI din 1868, pre care în acésta privintia într'adeveru că nu-lu aflu nici însu-mi de a-se esplică din ajunsu, și care manciatate alu acestui art. de lege, de candu essista, într'adeveru că pre multi bieti omeni ii-au musicatu pré în viu.

Si deca cautămu ratiunea lucrului și firea lui, apoi într'adeveru, de vointia libera a debitorului în privinti'a mesurii de camete, numai aceea pôte fi considerata, care se exprime de locu atunci, candu se léga contractulu de imprumutu, și nu aceea care se conditionéza dela netienerea terminului desiptu pentru platire.

Am doritu de altmintre a atrage atentiunea omeniloru și organelor de bine asupra atinselor gravi cestiuni, într' interesulu bietiloru omeni ai nostri, reu despoiati! —

Non quis, sed quid.

Seceani, comit, Temesiu, 8/20 fauru 1876.

Pre candu natiunea magiara și anume natiunea domnilor magiari și magiaroni gesece la momentulu celui mai mare, mai întieptu omu alu seu, și face la parastase pentru densulu; pre candu pana și unii preoti de ai nostri incepu a o maimuti, (dóra nesciinda nici ei pentru ce?) — acuma candu după constatarea chiar corifeului magiaru *E. Simonyi* este invederatu că marele întieptu n'a facutu nimic'a bine nici pentru natiunea magiara, cu atâtu mai pucinu pentru cea romana și pentru poporu preste totu: Preotimea noastră locale astadi tienú parastasu solemnulu pentru renumitii nostri mecenati *Emanuilu Gojdu*, celu mai mare fundatoriu într' interesulu bisericeii și natiunei noastre, și pentru neuitatulu *Genadie Popescu*, asiduulu apertoriu și martiru alu bisericeii și natiunalitatei noastre, nascutu aici în vecinetatea noastră, conosciutu betraniloru nostri din leganu, educatoriu odenóra alu renumitulu comite Supremu în acestu comitatu, *Ignatiu de Muvanyi-Culterer*, apoi pornitu pre carier'a luptei, pre cum ni-o indegetă „*Albina*“ noastră, unde la urma pentru intrigile și persecutiunile calugarilor serbi a fostu silitu a-si parasí patri'a strabuna și a trece în Romania libera. Dá, într' odihna sufletelor acestor bunu, romane, se tienú la noi astadi parastasu și crestini redicara rogatiuni ferbinti, cu preotinea impreuna, cătra pré induratulu ceriu, și la acésta ocașiune despre fie-iertatu parintele *Genadio* se imprompetă din mai multe parti memori'a virtutilor lui celoru rare! Într' altele — cum nu si-a uitatu elu nici o data de loculu seu natalu Murani, — „*dulcis moriens reminiscitur Argos*,“ în bogatindu-lu într' amintirea buniloru sei pariti cu mai multe cărți bisericesci, între cari se afla și pravil'a tiparita la Bucuresci în an 1648, care precum credu, din biserice'a noastră episcopale aradana lipsesce.

Erá la 1863, candu amu convenitu cu bravulu barbatu pentru prim'a și ultima data — la verulu seu *Nicolau Rancu* în Temisiora, și atunci numai decátu m'am convinsu despre latele-i sciintie și sublimitatea-i de caracteru, cum abia se mai afla!

La acésta ocașiune, venindu vorb'a despre un'a și alt'a din trecutulu seu esperiintiele sale și imprejurările noastre, între altele midescoveri ca unu ce caracteristicu — după elu, pentru timpulu, după nime — pentru omu, urmatori'a episoda, ce credu că merita a fi notata. A fost — pare-ni-se la 1853 ori 54, — candu scapandu densulu din prinsorea calugarilor serbi și ducendu-se la Viena, aci pe strade intelni pre bine cunoscutulu episcopu romanu greco-catolicu din Oradea-mare *Vasilu Erdelyi*, carele numai decátu lu-agrai asiă: „*Vedi amice, câtu ai patimitu și inca mai*

poti patini dela ierarch'a scribiloru. *En tra-
geti socotél'a cu tine si se-te faci, precum esci
dupa sange, asiá si cu relig'ia romanu, ca se
scapi de tote nepastiurile!* La acestu svatu
amicale, fie-iertatulu Genadie a respicatu, are-
tandu spre poporu'u ce multime de du trecea
in susu si in diosu pe din naintea loru: *En
cauta, Escelentia, acesti pre cari ii vedi, toti
sunt de relig'ia romana, daru areta-mi macar
pre unulu dintre ei care ar fi romanu. Hei,
d'ar fi o religione, carea prin sine in adeveru
se ne faca pre toti romani buni si ómeni de
omenia!*"

Vedeti, aci a isbucnit flacarandu din
peptulu seu — sciinti'a, anim'a, caracterulu
omului! De s'ar petrunde de acestu adeveru
inteliginti'a romana tota bine, cea mirenea
si cea clericale, de ori-care confesiune!! —

Despre altele, am a vi notá, cá pre la noi
a produsu nespusa bucuria prin poporu achi-
tarea lui Babesiu, intemplerile minunate, cá
Dumnedieu au binevoitu de doue ori a-lu
scapá din gur'a leiloru! Cu adeveratu i gratu-
lamu pentru acesta minunata scapare si devin-
gere a curselor contrariloru sei si ai popo-
rului romanu! Si pre candu noi ne imbucu-
ramu cu bucuria mare, totu atunci vedemu,
audimu, cum inamicii lui si ai nostri, — intre
cari dorere, trebue se marturisimu cá se afla
si unii romani degenerati — se supera si se
necagescu de mórte! Nu este dóra de lipsa se
spunu, cá acei romani, sunt mai vertosu din
band'a celoru ce voiau a-lu tramite pre Ba-
besiu la gradin'a cu ierburi, firesce sperandu cá
apoi voru apucá ei in mana franele conducerei
nationali, si asiá voru avé mai multu a oferí
si tradá pentru scopurile loru personali mar-
siave. Dar bunu este Ddieu, si totu dóra
nu va parasí pre cei buni in diu'a nacasului si
cercárii celei grele!

D. . . .

Varietati.

* (*Disciplina laudabile la preotimea na-
tionale.*) Preotimea din protopresviteratulu
Ienopolei, in comitatulu Aradului, in diu'a de
22 ianuariu st. v. fiindu adunata in opidulu
Sebisu, langa Crisiulu-albu, pentru de a-si
alege pre reprezentantii sei in Sinodulu proto-
popescu pre noulu periodu de trei ani, luandu
la essaminare list'a deputatiloru sei de pre
espiratulu dejá trianiu, cu indignare a con-
statatu in aceea pre duoi colegi ce la alegerile
de deputatu dietale in *Buteni* — Ddieu scie
pentru ce feliu de interese, au — militatu in ca-
strele contrariloru nostri nationali si asiá a
decisu si a si essecutatu eschiderea acelora, la
acésta noua alegere, din numerulu represen-
tantiloru sei la sinodulu protopopescu. Acei
preoti eschisi sunt: *Aless. Gergariu* si *An-
drieu Tipeiu*. — Acésta disciplina nationale,
la venerat'a nóstra preotime, merita tota lau-
d'a si reconosciinti'a publica. — (Unu marture
oculariu.) —

** (*Unu jocu alu naturei!*) In opidulu
Chisineu, din comit. Aradului, precum ni se
reporta, de curendu ovreului *Martin Schil-
linger* i-a fatatu vac'a trei vitiele deplinu des-
voltate si tote mari, casi vitielele de comunu.
Acele vitiele sugu de o data, si adeca doue
din doue laturi, ér a trei'a din deretru, prin-
tre piciorale vacii. Lumea de prin prejuru
merge de privesce si admira acésta rara apa-
ritiune. —

Publicatiuni tacsabili.

CONCURSE:

Pentru vacantile doue parochie din *Dubesci*
si *Topla*, cottulu Carasiului, protopresvite-
ratulu Hassiasului, se deschide concursu pana
la 7/19 martiu a. c. prefigendu-se terminulu

de alegere la *Dubesci* pe diu'a de 7/19 éra la
Topla pe diu'a de 8/20 martiu a. c.

Emolumintele sunt:

La *Dubesci*: un'a sesiune de pamentu,
dela 124 de case birulu de câte un'a mesura
de cucurudiu, si stol'a indatenata; afora de
acestea $\frac{1}{2}$ de jugeru de pamentu intravi-
lanu; éra

la *Topla*: un'a sesiune de pamentu, de
la 12 case birulu de câte un'a mesura de cu-
curuzu, stol'a indatenata, si cortelu liberu;
afora de acestea o gratificare anuala de 100 fl.
v. a. din fondulu generalu diecesanu; fiindu
alegendulu parochu obligatu, a fi totodata si
investiatoriu in *Topla*.

Doritorii de a ocupá vre unulu din ace-
ste doue posturi, sunt avisati: pana la 5/17
martiu a. c. a-si asterne recursele loru, in-
struite conformu prescrieloru statutului org.
si adresate respectiveloru comitete parochiali,
cátra parintele protopopu *Georgiu Cretianescu*
in *Belintiu* per *Kiszetó*.

In numele Comitetaloru parochiali
gr. or. din *Dubesci* si din *Topla*.

De asemenea in contielegere cu parintele
protteru tractualu. — 1—3

Pentru statiunea investiatorésca din comun'a
Forasesci, protopresbiteratulu *Fagetului*,
se escrie concursu cu terminulu de siese
septemani dela prim'a publicare.

Emolumentele sunt: 42 fl. v. a. in bani,
10 meti de gráu, 20 meti de cucurudiu, 100
lb. de sare, $12\frac{1}{2}$ lb. de luminári, 8 orgii de
lemn, cartiru liberu cu gradina de 1
jugeru.

Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt
avisati recursele loru instruate in sensulu
statutului org. bis. si adresate Comitetalui
parochialu a le substérne la dlu protopopu
Atanasiu Ioanovicu in *Fagetu*.

Forasesci in 3 fauru 1876.

2—3 Comitetalu parochialu,

In cointielegere cu dlu protopresbi-
teru tractuale.

Pentru vacantea parochia in *Cosdeni*, proto-
presviteratulu *Pomezuelui*, comitat. *Bi-
harei* se escrie concursu.

Emolumentele sunt: $\frac{2}{8}$ sesiune de pa-
mentu parochiale, stóle si biru dela 110 nu-
mere de case, cartiru liberu cu gradina fru-
mósa.

Doritorii de a ocupá acésta parochia au
a-si tramite recursele instruate cu tote do-
cumintele prescise in statutulu organicu
dlui protopopu alu *Pomezuelui* *Elia Moga*,
pana in 28 fauru v. éra in 29 fauru se va
tiené alegerea.

Cosdeni 26 ian. v. 1876.

2—3 Comitetalu parochialu,

in cointielegere cu dlu protopresviteru
tractuale.

Pentru vacantea parochia din comun'a *Ig-
l nesci* in incopciare cu paroch'ia din cu-
mun'a *Mineadu*, in dieces'a Aradului proto-
presv. Ienopolei, (*Borosineu*), se escrie con-
cursu cu terminulu de alegere pe 29 februa-
riu st. v. a. c. pe langa urmatóriele emolu-
minte:

a) in *Ignesci*, casa parochiala, biru dela
50 de case câte una mesura cucurudiu sferi-
matu de tota cas'a, stolele usuate si $\frac{2}{4}$ ses-
siune pamentu aratoriu.

b) in *Mineadu*, biru dela 35 de case,
câte una mesura cucurudiu sferimatu de
tota cas'a, stolele usuate si 3 jugere de pa-
mentu aratoriu.

Recurentii au se produca: testimoni
despre absolvirea teologiei, atestatu de ca-
lificatiune si de moralitate, preotii santiti
vor avé preferintia.

Recur seale adresate comitetului paro-

chiale, sunt a se tramite oficiului protopres-
viterale in Ienopolea — *Borosineu* — posta
ultima *Borosineu*.

Ignesci, 6 fauru 1876.

2—3 Comitetalu parochialu
din *Ignesci-Mineadu*.

Cu scirea mea:

Nicolau Beldea, mp.
adm. protopresviteralu.

Pentru postulu investiatorescu din *Timemesci*
in comitatulu Aradului, se deschide concursu
pana la 1/13 Martiu, a. c. candu vá fi si ale-
gerea.

Emolumintele sunt: 100 fl; 10 meti de
gráu, 10 meti de cucurudiu, 10 orgii de lemn,
10 centinari de fenu si gradina.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au se
tramita recursele, instruite conformu §-lui 13
din statutulu organicu, — dlui inspectoru sco-
lare *Vasilu Belesiu* in *Tótvárad* per *Soborsin*.
Timemesci, 1/12 Februariu 1876.

2—3 Comitetalu parochialu,

Cu scirea inspect. cerc. de scóle:

Vasilu Belesiu, m. p.

Pentru ocuparea vacantei parochie gr. or. din
Chisiiu-Orosinu, protoporiatulu *Banat-Comlo-
siulu*, se escrie concursu pana in 22 Fauru st.
v. a. c. in care di va fi si alegerea.

Emolumentele sunt: dela fondulu diece-
sanu generale 120 fl; dela comun'a bisericésca
— de 203 suflete — 20 fl; 25 Hl. de gráu cu-
ratu, 10 M. de paie; cartiru liberu din 2 chilii
si un'a pentru investiamentu, cu gradina intra-
vilana de 44 ar; si stol'a usata.

Doritorii d'a ocupá acésta parochia bine-
voiesca a tramite recursulu la oficiulu proto-
popescu in *Banat-Komlós* pana la 21 fauru.

3—3 Din incredintiarea comunei:

V. Sierbanu, m. p.

protopopu.

Pentru veduvit'a parochia greco-orient. din
comun'a *Racovitia*, cottulu *Timisiului*, proto-
presv. *Jebelului*, se publica concursu cu ter-
minu de 6 septemane dela prim'a publicare.

Emolumentele sunt: 30 jugere de pa-
mentu aratoriu de prim'a clase si dela 246 de
case stolele indatinat, dupa usulu de pana aci.

Doritorii de a ocupá acésta parochia au
a-si tramite recursele instruite dupa statut.
org. si adresate comit. paroch. cátra dlu proto-
presviteru *Aless. Ioanovicu* in *Zsebely*.

Racovitia, in 18 ianuariu 1876.

3—3 Comitetalu parochialu,

in cointielegere cu dlu protopresviteru
tractualu.

Pentru vacantea parochia greco-orientale din
comun'a *Greovatiu*, in protopresbiteratulu
Oravitiei, cottulu *Carasiului*, se deschide con-
cursu pana in 29 februarie a. c. st. v.

Emolumentele sunt: 32 jugere de pamentu
aratoriu si dela 150 de case câte 50 cr.

Doritorii de a ocupá acésta parochia sunt
avisati, a-si tramite recursele instruate in sen-
sulu statutului organ. si adresate comitetului
parochiale, cátra p. on. d. protopresbiteru di-
strictuale *Iacobu Popovicu* in *Oravitia*. Se
observa insa, cumca la acésta parochia se afla
si unu capelanu, asiá dara, déca altu recurente
ar fi alesu si intaritu, acél'a va fi detoriu a dá
capelanului una a trei'a parte din sesiune si
din tote venitele parochiali pana la promová-
rea acestui-a.

Greovatiu, in 15 ian. 1876.

3—3 Comitetalu parochiale,

in cointielegere cu d. Protopopu concer-
nente.